

N:o 149.

Af herr **C. M. F. E. Gethe**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ändrade bestämmelser i fråga om öfverlåtelse af rätt till minuthandel med bränvin.

Kongl. Maj:ts nådiga förordning af den 24 maj 1895 angående försäljning af bränvin m. m. stadgar i § 18 mom. 3:

»Bolag må icke genom ombud till salu utbjuda eller upptaga beställningar å bränvin».

Anledningen för Kongl. Maj:t att upptaga ett sådant stadgande i sin proposition till 1895 års Riksdag förklaras i statsrådsprotokollet uttryckligen vara den, att bolagen på åtskilliga platser bedrifvit försäljning af bränvin genom agenter på annan ort än der bolaget haft sitt säte, till följd hvaraf ett uttryckligt förbud häremot ansågs nödvändigt; »dock» — heter det i motiveringen — »utan att härigenom någon inskränkning göres i den vinhandlare hittills tillkommande rättigheten att genom agenter utbjuda sina varor, äfven spirituosa, när de hafva af bolag erhållit rättighet till minuthandel dermed».

Häraf vill det tydligen synas, som om anförda lagbestämmelsen afsett att resa hinder deremot, att minuthandel med »egentligt bränvin» skulle kunna inom landet bedrifvas genom kringresande agenter, hvilken uppfattning ytterligare styrkes af följande passus i förenämnda kongl. propositions motivering rörande samma paragrafs mom. 2, der det heter: »Göteborgssystemet gör i främsta rummet afseende på den arbetande klassens intresse, hvaraf framgår, att inga s. k. krogar, ej heller några rättigheter till minuthandel med *egentligt bränvin* öfverlåtas till enskilda personer; de enda öfverlåtelser, som böra medgifvas, äro rättigheter till utskänkning å de större och bättre restaurationerna och schweizerierna, hvilka bolagen, åtminstone i våra större städer, svårligen kunna sköta sjelfva, och hvad minuthandeln beträffar endast försäljning af dyrare spirituosa, såsom konjak, whisky, arrak och dylikt samt likör och punsch.»

Emellertid har det vid författningens tillämpning visat sig, att det icke lyckats lagstiftningen förebygga hvad den afsett, utan att lagbestämelsen kringgås på ett betänkligt sätt. Ett lagligen konstitueradt bolag öfverlåter i enlighet med föreskrifterna i § 18 mom. 2 någon eller några minuthandelsrättigheter åt enskilda försäljare. I troligen de flesta städer få sådana rättighetsinnehafvare visserligen ej sälja bränvin i minut, utan bolagen hafva der ensamt för sig behållit denna rätt; men då skaffa vederbörande rättighetsinnehafvare sig en gästgifverirättighet på landet, der sådan står att få, eller inropar han på auktion en rättighet i något mindre samhälle, der bolag ej finnes, och derifrån expedieras »egentligt bränvin» i mindre partier huru många som helst och hvart som helst inom landet, ja, till och med inom den stad, der rättighetsinnehafvaren är bosatt och fått sin ursprungliga försäljningsrätt.

Det är uppenbart lika stridande mot författningens anda och syfte som i sig själf orimligt, att, genom öfverlåtelse af en bolagsförsäljningsrätt, öfvertagaren af denna skulle erhålla vidsträcktare spelrum för sina transaktioner än det öfverlåtande bolaget själf egt; ock det synes mig vara af behovet påkalladt att genom lämpliga lagbestämmelser förhindra författningens eluderande på sätt som nu sker och opåtaladt synes kunna ega rum.

Villigt erkännes, att hänsyn måste af flera skäl tagas till vinhandlares rätt att utöfva sin lagliga näring, på sätt förenämnda kongl. proposition framhåller, men svårigheterna att, äfven med iakttagande häraf, vinna tillfredsställande lagbestämmelser torde likväl icke befinnas öfverstigliga, hvadan jag på grund af hvad ofvan blifvit anfördt vördsamt får hemställa, att Riksdagen ville besluta

att hos Kongl. Maj:t göra underdånig framställning om framläggande af sådant förslag till ändring eller tillägg i kongl. förordningen af den 24 maj 1895 angående villkoren för försäljning af bränvin m. m., att missbruk genom öfverlåtelse af rätt till minuthandel med bränvin må kunna förekommas.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 27 januari 1898.

Carl Gethe.